

АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

©2024 ШАВРІНА Ю. В., СЛЮНІНА Т. Л.

УДК 657.6
JEL: H83; M42

Шавріна Ю. В., Слюніна Т. Л. Аудит фінансових результатів підприємства

Метою статті є визначення сутності та принципів аудиту фінансових результатів підприємства, розкриття його етапів та методики проведення, а також обґрунтування його значення для забезпечення фінансової стійкості та ефективності роботи підприємства. У роботі описується сутність, принципи, етапи та методика аудиту фінансових результатів підприємства. Надано визначення фінансових результатів відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку та визначено основні складові чистого прибутку (збитку), а саме те, що чистий прибуток (збиток) формується протягом поточного фінансового року від усіх видів діяльності згідно з П(С)БО 15 «Дохід»: результат основної діяльності, результат фінансових операцій, результат іншої звичайної діяльності та результат надзвичайних подій. У статті досліджено запропоновані різними дослідниками методики щодо послідовності проведення аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності підприємства та запропоновано методику проведення аудиту, яка узагальнює дослідженні підходи. Запропонована методика проведення аудиторської перевірки результатів діяльності була розділена на чотири основні етапи, а саме: організаційний, підготовчий (планування), технологічний і результативний етапи. Для кожного етапу наведено та систематизовано процедури, яких має дотримуватись аудитор задля послідовної та повної перевірки. Запропонований у роботі метод проведення аудиторської перевірки сприятиме підвищенню ефективності роботи аудитора, чіткому формулюванню проблем, які виникають у бухгалтерському обліку, що в майбутньому дасть можливість мінімізувати ризик невиявлення облікових помилок чи шахрайства, а також оцінити реальні фінансовий стан підприємства та сформулювати обґрунтований і неупереджений висновок за результатами проведеної перевірки.

Ключові слова: аудит, фінансові результати, підприємницька діяльність, аудит фінансових результатів, визначення прибутку/збитку.

Табл.: 1. **Бібл.:** 12.

Шавріна Юлія Віталіївна – студентка, кафедра статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (май-дан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: shavrinajulya03@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4993-7502>

Слюніна Тетяна Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (май-дан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: stl.info2000@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1398-1210>

UDC 657.6
JEL: H83; M42

Shavrina Yu. V., Sliunina T. L. Audit of Financial Results of the Enterprise

The aim of the article is to determine the essence and principles of the audit of the financial results of enterprise, disclosure of its stages and methods of conducting, as well as substantiation of its importance for ensuring the financial stability and efficiency of the enterprise. The article describes the essence, principles, stages and methods of auditing the financial results of the enterprise. The definition of financial results in accordance with the provisions (standards) of accounting is provided and the main components of net profit (loss) are defined, namely, that net profit (loss) is formed during the current financial year from all types of activities in accordance with Accounting Regulations 15 «Income»: the result of the main activity, the result of financial operations, the result of other ordinary activities and the result of extraordinary events. The article examines the methods proposed by various researchers regarding the sequence of the audit of the financial results of the enterprise's activities; a methodology for conducting an audit, which generalizes research approaches, has been proposed. The proposed methodology for conducting an audit of performance results was divided into four main stages, namely: organizational, preparatory (planning), technological and result stages. For each stage, the procedures that the auditor must follow for a consistent and complete audit are presented and systematized. The proposed method of conducting an audit will contribute to improving the efficiency of the auditor's work, a clear formulation of problems that arise in accounting, which in the future will minimize the risk of non-detection of accounting errors or fraud, as well as assess the real financial condition of the enterprise and formulate a reasonable and unbiased conclusion based on the results of the conducted audit.

Keywords: audit, financial results, entrepreneurial activities, audit of financial results, determination of profit/loss.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 12.

Shavrina Yuliia V. – Student, Department of Statistics, Accounting and Audit, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: shavrinajulya03@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4993-7502>

Sliunina Tetiana L. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Audit, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: stl.info2000@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1398-1210>

В умовах постійних змін і розвитку ринкових відносин, збільшення конкуренції та модернізації державного регулювання економічної діяльності аудит фінансових результатів підприємства відіграє одну з ключових ролей у системі адміністрування та контролю його фінансово-господарської діяльності. Він надає можливість оцінити достовірність і повноту фінансової звітності, виявити резерви підвищення ефективності роботи підприємства, забезпечити дотримання чинного законодавства та захистити інтереси власників, інвесторів, кредиторів та інших користувачів фінансової інформації.

Дослідженню фінансових результатів та їх відображенню в бухгалтерському обліку, а також їх аудиту приділяли увагу у своїх роботах вітчизняні та зарубіжні економісти, а саме: Алієва Л. М., Будько О. В., Корнієнко О. В., Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Білуха М. Т., Бурлан С. А., Каткова Н. В., Бутинець Ф. Ф., Конопліна О. О., Виноградова М. О., Жидеева Л. І., Мултанівська Т. В., Петрик О. А., Плаксієнко В. Я., Дацій О. І., Селіверстова І. О., Зозуля І. І. та інші.

Метою даної роботи є визначення сутності та принципів аудиту фінансових результатів підприємства, а також на основі досліджених матеріалів розробити альтернативну методику проведення аудиту фінансових результатів, яка може використовуватись на практиці.

Під час проведення перевірки достовірності та повноти відображення фінансових результатів у звітності варто звернути увагу на те, що згідно з П(С)БО чистий прибуток встановлюється протягом звітного періоду (квартал, рік) і включає прибуток (збиток), що було отримано від усіх видів діяльності (основний, інвестиційний, фінансовий) [11].

Прибуток у класичному розумінні – це різниця між ціною продукту та витратами на його виробництво (собівартістю). У П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» наведено таке роз'яснення: «Прибуток — перевищення виручки над супутніми витратами» [9]. Визначення фінансових результатів у бухгалтерському обліку відбувається після завершення операцій, що привели до цих результатів.

Методологічні підходи формування в обліку інформації про доходи від основної діяльності суб'єкта господарювання та розкриття цієї інформації у фінансовій звітності зазначено в положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [10].

Його положення поширюються на суб'єктів господарювання всіх форм власності. Дохід може бути визнаний шляхом збільшення кількості активів підприємства або зменшення його зобов'язань, що в результаті приводить до збільшення власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за раху-

нок внесків корпоративних учасників), але важливою умовою є можливість його достовірного визначення.

У бухгалтерському обліку чистий прибуток (збиток) формується протягом поточного фінансового року від усіх видів діяльності, які визначає П(С)БО 15 «Дохід»:

- ✦ результат від основного виду діяльності, що визначається як різниця між доходом від реалізації, іншими операційними доходами та витратами на виробництво (собівартістю продукції) і витратами на збут;
- ✦ результат від фінансової діяльності, що визначається як різниця між доходами та витратами від фінансових операцій;
- ✦ результат від іншої діяльності, який розраховується як різниця між доходом від інвестицій, іншої звичайної діяльності та витратами, пов'язаними з отриманням такого доходу;
- ✦ результат від надзвичайних подій, що розраховується як різниця між доходом від надзвичайної діяльності та витратами та збитками від надзвичайних подій.

Склад усіх доходів, які входять до відповідної групи, встановлено Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку «Звіт про фінансові результати» [9].

Доходи, витрати та фінансові результати згідно з названим стандартом поділяються за видами діяльності, внаслідок яких вони виникають, а також на прибутки (збитки) від звичайної та надзвичайної діяльності.

Звичайною діяльністю суб'єкта господарювання вважається будь-яка діяльність, включно з операціями, що її забезпечують або виникають у результаті її здійснення. Під надзвичайною діяльністю мається на увазі надзвичайні дії або події, що різняться від звичайної діяльності, такі операції, як правило, відбуваються дуже рідко, і до таких випадків можна віднести стихійні лиха, пожежі тощо. До звичайної діяльності відносять операційну, фінансову та інвестиційну види діяльності. Операційною діяльністю вважається основний вид діяльності, це також може бути інша діяльність, яка не вважається інвестиційною чи фінансовою.

Звичайна діяльність пов'язана з виробничим процесом або реалізацією продукції (робіт, послуг), що служить головною метою заснування підприємства та формує найбільш суттєву частину доходу підприємства. При проведенні операційної діяльності підприємство може продавати валюту, інші оборотні активи, а також займатись операційною орендою активів і отриманням доходів від операційної курсової різниці.

Інвестиційна та фінансова діяльність є частиною іншої діяльності підприємств. Інвестиційна діяльність включає в себе такі операції, як: купівля та продаж необоротних активів, однак вона може включати також фінансові інвестиції, що не класифікуються як еквіваленти грошових коштів. Якщо ж операції впливають на розмір позикового та власного капіталу, то такі операції належать до фінансової діяльності підприємства. За таким самим принципом класифікують і доходи.

У випадку якщо доходи та витрати підпадають під зазначені вище критерії, їх необхідно включити до Форми 2 (Звіт про фінансові результати), після чого в даному звіті визначається чистий прибуток або збиток звітного періоду (кварталу, року), окрім тих випадків, що відповідають положенню (нормативу), передбаченого даними правилами. Стаття «Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» відображає загальний обсяг доходу (виручки) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, вираховуючи суми ПДВ, акцизного податку, інших зборів та утримань з доходу, що збільшують чистий дохід (виручку) від реалізації товарів, робіт, послуг.

Наступний етап – розрахунок валового прибутку, що розраховується шляхом віднімання від значення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) значення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Сума, що була отримана в результаті розрахунку різниці суми валового прибутку, інших операційних доходів та адміністративними, іншими операційними витратами та витратами на збут, збільшує фінансовий результат від операційної діяльності.

Стаття звіту, що має назву «фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування», розраховується шляхом віднімання від суми фінансового результату від операційної діяльності суми витрат (фінансові витрати, витрати від участі в капіталі, інші витрати). Фінансовий результат від звичайної діяльності включає суми податку на прибуток, беручи до уваги суми податку з прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування. Чистий прибуток (збиток) розраховується за допомогою коригування фінансового результату від звичайної діяльності на доходи та витрати від надзвичайних подій [12].

Облік фінансових результатів діяльності ведеться на рахунку 79 «Фінансові результати». За результати діяльності підприємства за звітний період відповідає 7 клас рахунків, що складається з таких рахунків: 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід», 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи», 74 «Інші доходи», 75 «Надзвичайні доходи»; та рахунки витрат:

90 «Собівартість реалізації», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 95 «Фінансові витрати», 96 «Витрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати», 98 «Податки на прибуток», 99 «Надзвичайні витрати». Рахунки витрат формують дебет рахунку 79 «Фінансові результати», натомість рахунки доходів формують кредит. Витрати відносять у дебет рахунку 79 «Фінансові результати», відповідно доходи відносять у кредит 79 рахунку. За результатами отриманого кінцевого сальдо за рахунком 79 він закривається на рахунок 44, залежно від отриманого результату. У випадку позитивного сальдо буде використовуватись субрахунок 441 «Прибуток нерозподілений», відповідно негативне значення буде відображатись 442 субрахунком «Непокриті збитки». У випадку, коли прибуток використовується на розподіл між власниками, тобто виплату дивідендів, або на відрахування до резервного капіталу та на інші цілі, застосовують субрахунок 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» [4].

Економічний зміст фінансових результатів відіграє не менш важливу роль, ніж методологія його визначення. Таким чином прибуток представляє собою джерело активів, що були додатково отримані за результатами проведення різних видів діяльності. Водночас збиток можна трактувати як умовне позначення коштів, яких не було отримано в достатній кількості в результаті проведення певної діяльності (хоча це й активи, але їх не можна виразити в натуральному виразі) [12].

Узагальнюючи вищесказане, дохід – є результатом, отриманим від певного виду діяльності, а прибуток (збиток) – представляє собою узагальнений фінансовий результат. Відповідно до П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до збільшення власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників) [9].

Метою проведення аудиту фінансових результатів є підтвердження достовірності та надійності отриманих даних про фінансову діяльність підприємства за звітний період. Існують багато підходів щодо проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, деякі з яких ми розберемо далі.

Наприклад, дослідники Будько О. В. і Корнієнко О. В. пропонують використовувати таку послідовність при організації аудиту фінансових результатів: 1 етап – організаційний, куди входить підготовка роботи аудитора (процес планування стратегії аудиту); 2 етап – оцінювання поточного

стану обліку, систем внутрішнього контролю та контролю об'єктів обліку; 3 етап – перевірка на правильність проведення оцінок доходів та витрат, їх відображення в обліку та звітності; 4 етап – перевірка на правильність розрахунку всіх видів доходу, витрат і фінансового результату від усіх видів діяльності; 5 етап – перевірка на відповідність внесених до синтетичного та аналітичного обліку даних про доходи та витрати з показниками фінансової звітності; 6 етап – підготовка аудиторського звіту; 7 етап – ознайомчий процес керівництва компанії-клієнта зі звітом і передання всіх документів, що були передбачені договором про проведення аудиту [3].

Окрім цього, при проведенні аудиту фінансових результатів автори рекомендують дотримуватись такої послідовності: 1 – аудит реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг; 2 – аудит виробничих витрат і собівартості продукції; 3 – аудит фінансових результатів операційної діяльності; 4 – аудит фінансових результатів фінансово-інвестиційних операцій; 5 – перевірка на правильність розрахунку податку на прибуток; 6 – аудит відповідності первинних облікових даних регістрам бухгалтерського обліку, і нарешті 7 – аудит фінансової звітності [3].

Вчений Ф. Ф. Бутинець пропонує іншу методику при проведенні аудиту фінансових результатів підприємства [6]: звіт, що надається, перевіряється на наявність арифметичних помилок; складається пробний звіт про фінансові результати; наданий звіт зіставляється з даними для проведення перевірки та аналізу відхилень; перевіряється розрахунок прибутковості акцій; перевіряється відповідність даних звіту форми 2 частини даних за відповідний період попереднього року; детальна перевірка причин помилок та їх вплив на результат звітів, доречності змін, що було внесено в разі зміни показників за рахунок виправлених помилок попередніх періодів; звіряння конкретних показників звіту з даними Форми 1.

Водночас Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна стверджують, що при проведенні аудиту фінансових результатів необхідно спиратися передусім на перевірку Форми 2, і дана перевірка має складатись з таких етапів [2]: перевірка на правильність внесення в документи основних реквізитів підприємства – адреси, виду та форми діяльності підприємства, що перевіряється; перевірка на правильність заповнення реквізитів, пов'язаних із заповненням звітності (рядків та граф у звітності); аналіз ризиків у вигляді логічного аналізу показників звітності (показники, де найбільша вірогідність виявлення шахрайства

та помилок при введенні обліку та заповненні звітності); перевірка рахунків; перевірка показників форми звітів, визначення, наскільки суттєвими є виявлені відхилення в показниках звітності; перевірка на факт дотримання термінів подання звітності, що передбачено законодавством.

Наступний підхід навела дослідниця Т. В. Мултанівська, яка у своїй роботі [8] зазначила, що аудит має мати таку послідовність: аудиторська перевірка з питань правильності закриття рахунків доходів і витрат; аудит розрахунку показника «Чистий фінансовий результат»; перевірка визначення відкладених податкових активів і зобов'язань; перебудова Форми 1 (Баланс) (звіряння субрахунків 441, 442, 443); перевірка зв'язку значень звітів усіх форм; підсумування інформації, виявлення помилок, висновки аудитора.

Л. М. Алієва запропонувала використовувати такі процедури при аудиті фінансових результатів [1]: аудиторська перевірка обсягу реалізації активів та визнання доходу та витрат звітного періоду; аудиторська перевірка на правильність визначення класифікації та оцінки доходу, витрат і фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання; перевірка дотримання законодавства щодо зображення в системі обліку рахунків доходів і витрат; їх порядку відображення у Формі 2 (Звіт про фінансові результати); аналіз структур доходів та витрат з метою оцінки показників ефективності діяльності суб'єкта господарювання; контроль правильності визначення та відображення у Формі 2 (Звіт про фінансові результати) значення податку на прибуток.

Дослідниці М. О. Виноградова та Л. І. Жидєєва [7] у своїй методиці пропонують на початковому етапі аудиторської перевірки попередньо вивчити звіт про фінансові результати, правильність складання та наявність можливих відхилень за даними регістрів обліку, а вже потім переходити до перевірки витрат, доходів та фінансових результатів. Усі можливі порушення вищезазначених видів обліку також вказуються при проведенні перевірки.

Н. В. Каткова, С. А. Бурлан, О. І. Лісничук [5] у своїй роботі зазначили такі етапи при проведенні аудиторської перевірки фінансових результатів: організаційний, підготовчий (планування), технологічний і результативний. Більш детальний опис етапів проведення аудиторської перевірки наведено в *табл. 1*.

Проте, попри складання певної методики проведення аудиту фінансових результатів підприємства, кваліфікований аудитор зобов'язаний не лише ґрунтовно володіти загальноприйнятими методиками, але й творчо та відповідально підходити до виконання своїх завдань. Вибір методів та при-

Запропоновані етапи проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

Етап	Процедура
1	2
1 етап: організаційний	Процес збору інформації про діяльність суб'єкта господарювання, структуру підприємства, його оточення та аналіз
	Ознайомчий процес з організацією, функціонуванням його управлінського та бухгалтерського підрозділів, інформація про введення обліку та звітності суб'єкта господарювання; попередні аудиторські висновки; з'ясування причин зміни аудиторської служби (аудитора). Оцінка власних сил щодо виконання роботи
	У випадку, якщо потенційний замовник задовольняє умовам, що надано в організаційному етапі, аудитор (аудиторська служба) складає і надсилає лист-зобов'язання замовнику
	Складання юридичного договору про проведення аудиторської перевірки, що на законних підставах встановлює правила взаємодії аудитора (аудиторської служби) з клієнтом
2 етап: підготовчий	Створення команди аудиторів; у деяких випадках можливе залучення фахівців з інших галузей, що необхідні для деяких видів оцінок та вимірювань обсягів робіт, таких як оцінка юридичної сили договорів, оцінка достовірності фінансових даних (обробка бухгалтерської інформації) тощо
	Складання загальної стратегії аудиту: розрахунок необхідних ресурсів, що потрібно залучити для проведення конкретних сфер аудиту, із зазначенням точної кількості, часу, який необхідний для застосування потрібних ресурсів, їх управління, контроль та моніторинг
	Процес планування аудиторської перевірки, в якому обов'язково необхідно зазначити види робіт, які плануються виконати, період проведення та виконання всіх робіт, відповідальних осіб за проведення перевірки, зазначивши та розрахувавши всі аудиторські ризики, з урахуванням рівня суттєвості цих ризиків; також створення програми аудиторської перевірки, в якій необхідно вказати всі етапи та завдання щодо проведення аудиту, описати методи проведення аудиторської перевірки, що будуть використовуватись, способи перевірки та графік проведення аудиторської перевірки
3 етап: технологічний (мають місце коригування)	Формальна перевірка Форми 2 (Звіт про фінансові результати)
	Перевірка з використанням аналітичних методів показників Форми 2 (Звіт про фінансові результати) для виявлення помилок у частинах звіту, де спостерігається найбільша вірогідність аудиторського ризику. Аналіз показників у динаміці з метою визначення можливих відхилень
	Перевірка та аналіз кожної статті Форми 2 окремо, їх повнота та достовірність визначеного чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і усіх інших статей, що наявні у звіті про фінансові результати (код 2050: собівартість продукції, код 2090: валовий прибуток, код 2190: фінансовий результат від операційної діяльності та інші)
	Перевірка на відповідність даних первинної документації (обліку) з регістрами аналітичного та синтетичного обліку, перевірка на відповідність даних з наявних реєстрів з даними, що відображено в Головній книзі, перевірка на відповідність даних, що надано в Головній книзі, з даними фінансової звітності. Перевірка дотримання вимог відповідних стандартів щодо отриманих доходів і понесених витрат суб'єкта господарювання, виконання всіх критеріїв щодо визнання, класифікації, коректності щодо розрахунку собівартості реалізованої продукції та розподілу ЗВВ (загальноновиробничі витрати) з використанням аналітичних та арифметичних методів розрахунку
	Перевірка на законність і доцільність господарських операцій, документальне підтвердження існування цих операцій шляхом наданих договорів та інших документів, що підтверджують реальність проведення цих операцій, з використанням таких методів перевірок, як: зустрічна перевірка; перевірка по суті, запит до покупця підприємства та інших наявних методів документальної перевірки включно з перевіркою первинної документації, що підтверджує виникнення наявних доходів і понесених витрат підприємства та правильність їх складання

1	2
	Складання аудиторською службою (аудитором) пробного звіту про фінансові результати з подальшим порівнянням зі звітом замовника, після чого складається аналіз відхилень
4 етап: підсумковий	Формування та надання замовнику в письмовому вигляді даних про отримані результати перевірки
	Узгодження, а також, за потреби, надання роз'яснень усіх отриманих результатів перевірки
	Формування звіту аудитора з рекомендаціями, які надаються клієнту за результатами проведеної перевірки

Джерело: авторська розробка.

йомів аудиту має ґрунтуватися на глибокому розумінні специфіки діяльності та ризиків, притаманних конкретному підприємству. Аудитор повинен критично оцінювати отриману інформацію, використовувати власний досвід і знання для виявлення потенційних проблем і формування обґрунтованих висновків. А також аудитор повинен постійно оновлювати свої знання та навички, використовувати новітні методи та технології для проведення більш ефективних і результативних перевірок.

Загалом аудит фінансових результатів діяльності підприємства є важливим інструментом для забезпечення його довгострокового успіху. Він допомагає апарату управління суб'єкта господарювання в питаннях прийняття обґрунтованих управлінських рішень, оптимізувати свої фінанси, підвищити довіру до підприємства з боку контрагентів та інвесторів, а також зменшити ризики фінансових втрат. Аудитори виявляють помилки та порушення в обліку та звітності, які можуть призвести до фінансових санкцій з боку контролюючих органів, а також аудит допомагає виявити потенційні шахрайські дії та інші ризики, які можуть призвести до втрат для підприємства.

Аудиторський звіт про фінансову звітність свідчить про об'єктивність і достовірність інформації, що міститься у фінансових звітах підприємства. Звіт незалежного аудитора сприяє підтримці довіри зацікавлених сторін до фінансової звітності підприємства, що є важливим для його репутації та фінансового стану.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження запропоновано методика аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, яку було поділено на три послідовні етапи: організаційний, підготовчий (плановий), технологічний та результативний. Упровадження зазначеного методу перевірки фінансових результатів сприятиме підвищенню ефек-

тивності роботи аудитора, чіткому формулюванню проблем, які виникають у бухгалтерському обліку, дасть можливість мінімізувати ризик невиявлення облікових помилок чи шахрайства, оцінити реальні фінансовий стан підприємства та сформулювати обґрунтований і неупереджений висновок.

Хочеться підкреслити, що процес проведення аудиторської перевірки фінансових результатів не має зводитися тільки до виконання загальноприйнятих стандартних методів і процедур, які використовують в аудиті. Виходячи із власного судження аудитор має підходити до деяких ситуацій з творчістю, втім, не забуваючи про відповідальність і дотримання всіх своїх обов'язків, спираючись на професіоналізм та досвід, застосовувати необхідні методи та прийоми, що будуть мати максимальну ефективність для проведення перевірки та досягнення всіх поставлених цілей щодо її проведення, а також отримання всієї необхідної інформації, щоб у подальшому надати максимально об'єктивний аудиторський звіт.

Перспективою подальших досліджень є розробка та вдосконалення методики аудиту фінансових результатів з урахуванням виду аудиту та діяльності підприємства. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Алієва Л. М. Методика аудиту звіту про фінансові результати і шляхи їх вдосконалення. *Культура народів Причорномор'я*. 2011. № 197. Т. 1. С. 11–13. URL: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55156/02-Alieva.pdf?sequence=1>
2. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Конопліна О. О. Аудит: методика і організація: навч. посібник. 2-ге вид. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 320 с.
3. Будицький О. В., Корнієнко О. В. Аудит фінансових результатів: організаційні та методичні засади проведення. *Економічний вісник Дніпровського*

- державного технічного університету. 2022. № 1. С. 79–87. DOI: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2022iss1\(4\).264869pp79-87](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2022iss1(4).264869pp79-87)
4. Бурлан С. А., Каткова Н. В. Аудит ефективності діяльності підприємства: методичний аспект. *Проблеми економіки*. 2015. № 1. С. 187–193. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2015-1_0-pages-187_193.pdf
 5. Каткова Н. В., Бурлан С. А., Лісничук О. І. Методичні підходи до аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5988>
 6. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник. Житомир : Рута, 2002. 672 с.
 7. Виноградова М. О., Жидеєва Л. І. Аудит : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 654 с.
 8. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях : навч. посіб. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2011. 400 с.
 9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99#Text>
 10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
 11. Аудит : підручник / О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В. Кудрицький та ін. Київ : КНЕУ, 2015.
 12. Плаксієнко В. Я., Дачій О. І. Методика визначення фінансових результатів діяльності підприємства. *Облік і фінанси АПК*. 2009. № 2. С. 16–21. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/metodika-viznachennya-finansovih-rezultativ-ta-vidobrazhennya-ih-v-obliku.html>
- no. 197, part 1 (2011): 11-13. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55156/02-Alieva.pdf?sequence=1>
- Budko, O. V., and Korniienko, O. V. "Audyт finansovykh rezultativ: orhanizatsiini ta metodychni zasady provedennia" [Audit of Financial Results: Organizational and Methodological Principles of Conduct]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprovskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu*, no. 1 (2022): 79-87. DOI: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2022iss1\(4\).264869pp79-87](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2022iss1(4).264869pp79-87)
- Burlan, S. A., and Katkova, N. V. "Audyт efektyvnosti diialnosti pidpriemstva: metodychni aspekt" [Enterprise Performance Efficiency Audit: the Methodological Aspect]. *Problemy ekonomiky*, no. 1 (2015): 187-193. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2015-1_0-pages-187_193.pdf
- Butynets, F. F. *Audyт [Audit]*. Zhytomyr: Ruta, 2002.
- Hordiienko, N. I. et al. *Audyт: metodyka i orhanizatsiia [Audit: Methodology and Organization]*. Kharkiv: KhNUMH im. O. M. Beketova, 2017.
- Katkova, N. V., Burlan, S. A., and Lisnichuk, O. I. "Metodychni pidkhody do audytu finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva" [Methodological Approaches to the Auditing Financial Results of the Enterprise's Business Activity]. *Efektyvna ekonomika*. no. 12 (2017). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5988>
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
- Multanivska, T. V. *Audyт v skhemakh ta tablytsiakh [Audit in Diagrams and Tables]*. Kharkiv: VD «ІNZhEK», 2011.
- Petryk, O. A. et al. *Audyт [Audit]*. Kyiv: KNEU, 2015.
- Plaksiienko, V. Ya., and Datsii, O. I. "Metodyka vyznachennia finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva" [The Method of Determining the Financial Results of the Enterprise]. *Oblik i finansy APK*, no. 2 (2009): 16-21. <https://magazine.faaf.org.ua/metodika-viznachennya-finansovih-rezultativ-ta-vidobrazhennya-ih-v-obliku.html>
- Vynogradova, M. O., and Zhydieieva, L. I. *Audyт [Audit]*. Kyiv: TsUL, 2014.

REFERENCES

Aliieva, L. M. "Metodyka audytu zvitu pro finansovi rezultaty i shliakhy yikh vdoskonalennia" [Audit Methodology of the Report on Financial Results and Ways to Improve Them]. *Kultura narodov Prichernomya*,